

Taxa postala
plátte in num.
No. 224713/929.

Szerkesztés
-77. Elő
negyede
évre 1.
2. n
szávre 21
és szeri
1011 és
politikai napilapja.
Utánnyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

Disztér 2. I. em.

ÉLET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadnak el.

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Vasárnap, 1935. április 14.

5895. EV. XVIII. ÉVF.
NISZAN 11. 87. SZÁM.

VILÁG TUKRE

Az európai közvélemény gyanakvással fogadja Hitler csatlakozását a keleti paktumhoz

Májusra Rómába, vagy Velencébe döntő értekezletre hívják össze a dunai paktum megkötésében érdekelt államokat

Anglia, függetlenül a németek magatartásától, szintén benemavatózási egyezményt köt Franciaországgal és Olaszországgal. Most már optimizmussal ítélik meg a stressai eredményeket. Francia-olasz-kisantant megegyezés is készül. Az angol és olasz kormányok elhatározták, hogy támogatják Genfben a francia panaszíratot

A problémák összezsúfolódása miatt ma, vasárnap is együtt marad a stressai értekezlet

Stresa, április 13. A stressai értekezlet bizonytalanul alakuló tanácskozásai, melyeknek ma reggel be kellett volna fejeződnie, tegnap délután meglepetésszerű fordulathoz érkeztek. A délutáni folyamán Sir John Simon angol külügyminiszter ugyanis azt a szenzációs bejelentést tette az értekezleten, hogy Sir Eric Phipps berlini angol nagykövetet német részről hivatalosan arról értesítették, hogy a birodalmi kormány, megtagadva eddigi intranzigens magatartását, hajlandó a keleti paktumban való részvételre.

Sir John Simon bejelentése a stressai konferencián nagy meglepetést keltett s az eddigi pesszimista hangulatot optimiztikussá változtatta. A váratlan német bejelentést a Reuter távirati iroda is megerősítette, tehát bizonyos, hogy nem holmi alaptalan szenzációról van szó, hanem olyan fordulatról, amely a nemzetközi helyzet további kialakulására sorsdöntő kihatással lesz vagy lehet.

Hogy a német elhatározás mögött milyen meggondolások vannak, egyelőre még nem láthatók tisztán. Nem tudni: vajjon a teljes elszigetelés veszedelme kényszerítette-e Hitlert arra, hogy megváltoztassa eddigi magatartását a keleti paktummal szemben vagy pedig olyan újabb ravasz sakkhúzásról van szó, melynek nincs más célja, mint a zavarkeltés, vagy pedig időnyerés, esetleg ama határozatok élességének letompítása, amelyek Németország ellen a hétfőn megnyíló népszövetségi tanácsülésen okvetlenül elhangzottak volna a német fegyverkezéssel kapcsolatban.

Eppen ezért a spontán öröm, melyet Sir John Simon bejelentése keltett Stresában, rövidesen a gyanakvást adott helyet, főleg a franciák részéről, akik gyanakvással fogadják Németország azon bejelentését, hogy kész a keleti egyezményhez való csatlakozásra. A franciákon kívül az olasz fővárosi sajtója is felteszi a kérdést, vajjon ösztön-e a német szándék vagy csak ügyeskedő fogás akar-e lenni a tegnapi német bejelentés.

Egyébként a tegnapi értekezleten Sir John Simon bejelentését megelőzőleg a francia népszövetségi panasz ügyét tárgyalták, majd Mussolini ismertette az olasz álláspontot Ausztria függetlensége kérdésében. Tárgyalták még a légi egyezmény problémáját, majd a keleti paktum kérdését, amellyel kapcsolatban Sir John Simon közölte a hatalmak kormányfőivel, hogy Neurath báró német birodalmi külügyminiszter Berlinben az angol nagykövettől azt a kijelentést tette, hogy Németország hajlandó résztvenni egy keleti megnemtámasztási egyezményben még abban az esetben is, ha az egyes résztvevők egymás között külön egyezményt kötnek.

Németországnak a keleti egyezményhez való csatlakozása Londonban nagy meglepetést keltett. Meg vannak győződve afelől, hogy Anglia eredményesen fogja most már teljesíthetni közvetítői feladatát. Genfben az a felfogás alakult ki, hogy a stressai bejelentés a német álláspont megváltozásáról a keleti egyezményvel kapcsolatban, lehetővé teszi Németország Genfben való visszatérését. Ugy hírlik, hogy a változott helyzetben a tanács hallgatóságosan tudomásul fogja ven-

ni a német fegyverkezés tényét és így Genfben elmarad Németország erkölcsi megbélyegzése.

A Havas távirati iroda Stresából kelteztet közleményei szerint a konferencia máris elérte célját, mert az angol és olasz kormányok elhatározták, hogy Genfben támogatni fogják a francia panaszíratot. Az eredeti tervtől eltérően a változás annyit, hogy a tanácsra bízzák a német egyoldalú lépést elítélő tanácsi határozat megszövegezését. Ezzel kapcsolatban Genfben, a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben rámutatnak arra, hogy Stresa első két napja elég pozitív elemet mutatott fel ahhoz, hogy most már nagyobb bizakodás válhassék urrá.

Ujabb tárgyalások London és Berlin között

A stressai tárgyalásokról a tegnap este kiadott jelentés után Grazzi, az olasz sajtóiroda főnöke, nyilatkozatot adott az újságíróknak, amelyben annak a nézetének adott kifejezést, hogy anélkül, hogy tulkorai jóslásokba bocsátkozna vagy túlzott reményeket táplálna, a helyzetet optimizmussal ítéli meg. A tegnapi nap szenzációját kétségtelenül Németországnak a keleti megnemtámasztási egyezményhez való csatlakozása képezte, ami lényegesen hozzájárult a pesszi-

mizmus atmoszférájának eloszlatásához. Németország hajlandó résztvenni a keleti paktumban, ha annak aláírói külön megállapodásban pontosan precizizozzák a kölcsönös segélynyújtás feltételeit. Ennek a váratlan fordulatnak legközelebbi eredménye valószínűleg az lesz, hogy London és Párizs között közvetlen tárgyalások fognak megindulni.

Ami a franciák népszövetségi panaszát illeti, a népszövetségi tanács hétfőn megnyíló ülésükön a németek eljárásának erkölcsi elítélésén kívül valószínűleg tanulmányozni fogja azt is, hogyan lehetne megakadályozni a szerződés újabb egyoldalú megszegését és felbontását. Ezt a két kérdést a rendkívüli ülésen kettő fogják választani. A honadó szankciókra néve azonban Stresában nem történt megállapodás.

Ami végül Ausztria ügyeit illeti, Olaszország és Franciaország szerződést fognak kötni, amely garantálni fogja Ausztria függetlenségét. Ezt a szerződést Németország elé terjesztik és ki fogják kérni véleményét a többi dunai államoktól is. A Reuter távirati ügyműködés megerősíti azt a feltevést, hogy rövidesen Londonban újabb konferencia ül össze, amelyen Németország, Oroszország és a Kisantant is résztvesznek.

Külön konferencia a dunai kérdés megoldására

Ugyancsak a Reuter távirati iroda értesülései szerint a genfi tanácsülés utáni időpontban Londonba egy külön konferenciát hívnak össze a dunai kérdés megoldására. Ezzel szemben a Petit Parisien arról tud, hogy a dunai kérdésben dönteni hivatott közép-európai értekezletet Rómában fogják összehívni, amelyen Olasz- és Németországon kívül az összes dunai államok részt fognak venni.

Olasz, francia-kisantant megegyezés előtt

A genfi nemzetközi politikában szerepet játszó körök stressai információi szerint, függetlenül Németország bejelentésétől, mely szerint hajlandó a keleti paktumhoz csatlakozni, elhatározták a nemzetközi biztonság megerősítését. Ezzel kapcsolatban a francia sajtó vezetői szervei azt állítják, hogy Franciaország, Oroszország és a kisantant között létrejövő egyezmény épületének alapköve is. Ez a rendszer azonban nem lenne komplett, ha nem egészítené ki párhuzamosan egy Franciaország, Olaszország és a kisantant között létrehozandó megegyezés.

A francia sajtó egyébként intenzíven foglalkozik Laval varsói és moszkvai utjával. Laval először Varsóba utazik, majd onnan Moszkvába, ahol aláírja a francia-orosz gentleman agreement-t. Laval április 29-én érkezik Varsóba, ahonnan két nap múlva indul moszkvai utjára.

Laval egyébként a stressai konferencia tegnapi ülésének befejeztével kijelentette a hírlapíróknak, hogy a három nagyhatalom kormányai között létrejött az egyetértés a Genfben követendő magatartás tekintetében. Laval az újságírók kérdésére még

azt is kijelentette, hogy a stressai konferencia előtt Európa sokkal közelebb volt egy nagyarányú veszedelemhez, mint decemberben.

A szombati tanácskozás

A stressai konferencia harmadik napja a legkedvezőbb hangulatban kezdődött. A főfőltt állandóan repülőgépek cirkáltak, Mussolini hárommotoros vizirepülőgépe az Isola Bella mellett szállt le és várta a napiparancsot. Macdonald korán kelt és gyalogsétát tett a tó partján. Féltkor a francia, majd tíz perc múlva az angol delgáció elindult Stresából a Borromeo kastélyba.

A konferencia mai ülésén a tegnapi megegyezések kitűnő impressziót keltettek. A mai tárgyalások a légügyi szerződés kérdésével kezdődtek. Elhatározták, hogy Ausztria ügyét külön konferencián fogják végleg megoldani, amelyen a dunai paktumhoz csatlakozott összes államok résztvesznek.

Ezzel kapcsolatban a konferencia elhatározta, hogy a dunai paktum megvalósításában érdekelt államokat május 20-ra Rómába értekezletre hívják össze. Ezen a konferencián Ausztria, Németország, Olaszország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Magyarország, Románia, Franciaország és Lengyelország delegátusai vesznek részt.

Május első napjaiban újabb nagyhatalmi konferencia lesz?

A L'Oeuvre című francia lap azt az érdekes hírt közli, hogy május első napjaiban Velencében új nagyhatalmi konferencia lesz, amelyen állítólag Hitler is részt fog venni.

(Folytatása a 3-ik oldalon.)

Olaj ömlik a tengerbe

Az alábbi cikket Otto Mossdorf őrnagy, a berlini Deutsche Allgemeine Zeitung külpolitikai rovatának vezetője írta az Eisernen Blättern-ben.

A Közelkeleten hatalmas technikai művet fejeztek be, mely a jövőre néve politikai jelentőséggel is bír. Miután 1925-ben tisztázták a Mossul-vidék állami hovatartozásának kérdését s miután Törökország lemondott Irák javára az olajvidékről, felmerült a terület kiaknázásának kérdése. Itt azonban francia és angol érdekek kerültek egymással szembe. Megalapították az Irak-Petróleum társaságot, melynek részvényeseit a következő képpen osztották el: 23¹/₄—23³/₄ százalékot kapott az angol—perzsa olajtársaság, melyet a D'Acry kiaknázási társaság képviselt, másodsorban a Royal—Dutch—Shell-csoport, melyet az angolszász petróleumtársaság képviselt, harmadsorban a francia petróleumtársaság, melyet francia olajérdekeltségek konzorciuma és a francia kormány képviselt, negyedsorban a Közelkelet kiaknázására alakult társaság, melyet a new-yerseyi és newyorki Standard olajtársaság képviselt, végül 5 százalékkal részesedett Gulbenkian magénerdekeltség.

Hogy a francia és angol igényeket a kiaknázásra kielégítsék, zseniális gondolat született meg az illetékesek körében, nevezetesen, hogy két olajvezeték építenek. Az egyiket a kirkuki olajmezőkről a sziriai francia mandatárius területen át Tripoli kikötőig és a másikat a palesztinai angol mandatárius területen a Haifai kikötőig vezetik.

Nem csekély technikai erőfeszítésekre volt szükség. Ezeket leküzdötték és a francia vezetékén már az elmúlt év júniusában, az angol vezetékén pedig az elmúlt év októberében szivattyúzták keresztül az első olajmennyiséget a tengerbe. Mint ismeretes a hivatalos megnyitás és avatás ez év januárjában zajlott le öt különböző ponton. Ugy, hogy januárt a megnyitás hónapjának deklarálták.

A tényleges építőmunka az olajvezetékek körül két évet vett igénybe. Nagy technikai teljesítmény volt ez a munka, melyre az összes résztvevők, illetve a vezető mérnökök méltán büszkék lehetnek. Mintegy 15.5 millió fontot investáltak az építésbe. A munkálatok Baba Gurger mögött, Kirkukról északnyugatra kezdődtek. Az ottani vidéket három alszakasra osztották. első szükségletekre 14 olajforrást jelölték ki. A Tigrisen át két párhuzamos olajvezeték fektettek le Haditha irányában, az Eufrat jobb partján. Itt elvált a két vezeték útja. Az északi, vagyis a francia csövek szinte egyenes vonalban, délkeleti irányban haladtak Abú Kemal, Sziria határváráján keresztül, áthaladtak Palmyrán és Homson egészen Tripolisig, ahol a tengerbe nyúlnak. A második a déli, vagyis az angol vezeték délfelé kanyarodik, keresztül az iraki Kuibán, majd behatol Észak-Transzjordániába és a Jordánon keresztül a Haifai kikötőbe torkol.

A Perzsa öbölbeli Bushran keresztül 87 ezer tonna ércanyagot szállítottak. Összesen 123 ezer tonna csövet építettek be, chhez 17 ezer tonna összekötő darabok járultak, a csövek összefogására. Több száz tonna robbantó anyagot használtak az építésnél. Ezek a hatalmas számok azonban nem fejezik ki az össz-teljesítmény nagyságát. Számban ki sem lehet fejezni, mit jelentett ennek a hatalmas anyagtehernek hűnélküli folyókon, széles pusztákon és vulkánikus területen való elhelyezése. Kitűnően dolgozták ki az egészségügyi eljárásokat is. A főorvosi állomás Haddithában volt. Innen minden munkás-csapatához

SCHMOLL

Jancsi

Katica

Jancsi: Hová sietsz Katica?

Katica: Bevásárolni. Tudod, hogy az ünnepek előtt menni a boltok... Most SCHMOLL PARKETT és BUTORPASZTAT kell vásárolnom, mivel a parkettnek s a butornak most még szebben kell ragyognia, mert sok vendéget várunk az ünnepekre.

Jancsi: Igen, Katica, a „Schmoll“ minőségét illetően egy véleményen vagyok veled. Ne felejtse azonban el, ha egész év alatt használod e cikkeket, akkor sokkal könnyebb a nagyheti takarítás.

orvosi segínyt küldöttek. Mindössze egy százalékot tett ki a halálos szerencsétlenségek száma. Összesen 15 ezer munkás dolgozott, ezek közül hatezer Irakból.

A legnagyobb nehézség a vízkérdés volt. Részben előteremtették a vizet, később a csövek útján szereztek be a víz-szükségletet. Mintegy száz ártézi kutat ástak sokszor nagy mélységekbe. Másrészt súlyos technikai nehézségekbe ütközött a víz előteremtése, különösen azokon a helyeken, ahol a folyók völgyeit a csövek foglalták el. Emellett a folyók emelése és esése is nagy feladat elé állította a munkásokat, különösen a Tigrisnél és az Eufrátánál. Mindkét folyó partján negyven méter magas tornyokat építettek, melyekre erős kábeleket erősítettek és ezeken fekszenek a csövek. Az egyik toronytól a másikig hatszáz méter a távolság. Nem kevésbé könnyű volt a Jordán áthidalása Palesztina felé. A keleti part 700 méterrel a tenger színe fölött fekszik, a völgy talpa pedig 295 méterrel a tenger színe alatt. Itt csak egy segélyszivattyúállomás segíthetett, melyet a Jordán partján építettek fel. Mintegy 1500 méternyi hosszúságban, kietlen puszta fekszenek a csövek, hol nincsenek utak és víz sincsen egész évben. Transzjordániában lávaföldeket kellett robbantani, hogy megfelelő ágyat teremtsenek a csöveknek. A forró és hideg viharok, melyek olykor napokig kavarták a levegőbe a puszta homokját, nehéz megpróbáltatásoknak tették ki a munkásokat.

Tizenhat ország képviseltette magát az építésnél, mérnökeivel és munkásaival. A súlyos közlekedési nehézségek folytán naponta csak másfélkilométer csövezetést helyezhettek el. A csövek egy méter mély árokban fekszenek.

A források teljes kihasználása mellett remélik, hogy évente négy millió tonna olajat fognak tudni leveztetni a csöveken. Felügyelet céljából az egész vonalon őrhelyeket kell, hogy állítsanak, ezenkívül utakat kell építeni a csövezeték mentén, ezeket azonban állandó elborítással fenyegetik a pusztai viharok; úgy, hogy gondoskodni kell arról, hogy a viharok elülte után el-takarítsák az utakra és a csövekre halmozódott homokot. Felvetődött az a terv is, hogy vasutat építsenek a csövek mentén. Addig is meg kell elégedniük autójáráttal, mely már évek óta közlekedik a pusztai vidékek között.

A januári megnyitási ünnepségek öt helyre koncentrálódtak, öt országnak megfelelően, melyeken a csövek keresztül mennek. Ezek: Irak, Szíria, Libanon, Transzjordánia és Palesztina.

A kalandor banditák, a pusztai rablói keseregnek. Visszasírják a háborus időköt, amikor a rablásokból és támadásokból éltek. A technika behatolása a pusztákba, kiűtötte kezükből a szerszámot. A puszták felügyelet alatt állnak és a gyakran kiren-

delhető repülőgépek és államok közötti szerződések a magányos földdarabok nyugalmának biztosítására kötöttek, garantálják a biztonságot.

Franciaország és Anglia számára nagyjelentőséggel bír az a tény, hogy kikötőiken keresztül folyik az olaj a Földközi tengerbe. Franciaországnak különben sincs sok olaja és igénybe kell vennie a szovjet Nafta-trösztjének szállításait. Anglia viszont gyorsabban jut szállításaihoz, melyek

eddig a perzsa öböltől való hosszú utját kellett, hogy megtegyék. Ennek következtében Haifa nagy jelentőségre tett szert és ma holnap a marseillesi kikötőt is tul fogja szárnyalni. Nehéz lesz a helyzet, ha Anglia és Franciaország valamikor egymással ellenséges táborba fognak kerülni. Háboru esetén mindkét hatalom köteles az olajkikötők védelmére erős flottát küldeni a Földközi tengerre, ami jelentőséggel bír az egész tengeri stratégiai helyzetre.

Stresa, a földi paradicsom

Legutóbb 1932 szeptemberében tartottak konferenciát Stresában. A tanácskozások akkor gazdasági természetűek voltak és hírehamva sem volt még a háborus veszedelemnek. Az érdekelt politikusok és újságírók szabad idejükben egészen más lelkiállapotban élvezték a Lago Maggiore szépségeit. Akkor a mindennapi kenyérről volt szó, nem pedig a lét és nemlét kérdéséről. Akkor is Borromeo gróf, mint most, a konferencia résztvevőit a legnagyobb szívélyességgel vendégelte meg, személyesen fogadta a konferencia érkezőit, akiket ő maga kalauzolt a három borromeói szigeten, hogy megmutassa birtokának szépségeit. Ezuttal Anglia, Franciaország és Itália vezető egyéniségeit vendégelte meg a nemes gróf, aki egyuttal egyike Olaszország leghíresebb mezőgazdáinak.

Maga a festői szépségű kicsiny Stresa úgy van megépítve, hogy a község két házsora között egyenesen Borromeo kastélyába vezet az út. Valaha egy szegény halász-sziget volt, épp olyan, mint a Isola Superiore a közelben, csak kisebb, lapályosabb és még kietlenebb. A gróf gondoskodott, hogy az emberi munka a természeti szépségeket paradicsommá változtassa át ezen a szigeten. Századok előtt már az öreg Vitaliano gróf megálmodta a varázslatos szigetet. Kissé külön természetű ember volt és azt vette a fejébe, hogy Babylonia függőkertjeit és a Hesperidák diszkertjeit fogja idehozni, az igénytelen olasz szigetre. Két évszázaddal azelőtt termékeny humuszt hozatott mindenekelőtt a sziklás területre és berendelte Rómából, Milánóból és Velenéből a kor leg-híresebb építészeit: Cagnolát, Fontanát és Morát. Ekkor épült fel a grandiózus kastély és ugyanakkor készültek el a kastélyt övező gyönyörű kertek. Isola Bella így lett aztán egyik híressége az olasz földnek.

Az első emeleten hatalmas folyósó nyílik a tenger felé, a folyósóról befelé fényes termek, gazdag gallériákkal és páratlanul szép butorokkal, régi gobelinnel, antik fegyverekkel és híres klasszikus festők műveivel. A gobelinteremben a 17-ik századból származó flamand képek függnek, a nagy hálószobában I. Napoleon és számos más uralkodó szállott meg. Az ágyát most is mutatják. A kertek felé néző gallériákon Caravaggio, Lebrun, Boltraffio lombardiai mesterek képei függnek, egy másik szobát Zucarelli freskói díszítik. Tempesta képeit is látni lehet, a festőét, akit állítólag a kastélyban gyilkolt meg felesége.

A tanácskozásokat, mint ismeretes, a nagy zeneszalóban folytatták, abban a teremben, amely Napoleon lakosztálya mellett áll. A sok zeneszerzőt eltávolították és a tanácskozások alkalmára firenzei butorokat helyeztek belé. A butorok az 18-ik századból származó genuai brokáttal vannak bevonva. Mussolini számára a második emeleten rendeztek be lakosztályt, amely áll háló- és dolgozószobából. (Az angol és francia miniszterek Stresában laknak, a Grand Ho-

tel Borromeóban.)

Külön látványossága a borromeói kastélynak a sok földalatti csodabarlang, ahol a vendéglátó gazda bámulatos vizjátékot mutatott be. A sziklába vésett nyμφák és ná-jádok a szobrászművészet remekei. A hab-szülte Vénusz, Thetisz és Galathea szobrai párjukat ritkítják az olasz muzeumokban is.

Leghatásosabb benyomás akkor táruul az ember elé, ha a barlangokból kilép a kertes-

be. Tíz terraszon, 32 méterre megy az ember a tenger fölé. Ciprusok, piniák, cédrusok, pálmák, babérbokrok. A terraszkövek rep-kénnel befuttatott oszlopok övezik. Kelet és nyugat felé két kilátótorny emelkedik, ahonnan a svájci Alpsekig el lehet látni. Stendhal, aki egyszer erre járt, azt írta, hogy a sziget és kertjeinek szépsége való-sággal „megörjiti” a látogatót.

Select Muzgó
Ma utoljára:

A TITOKZATOS 13-AS

Magalmas kémfilm, főszerepekben: MARION DAVIES és GARY COOPER.

Hétfői kezdettel:

Az élő halott

rendkívüli film, mely jobb, mint EMIL JANNINGS „Elsodort ember”-e és erő-sebb, mint HARRY BAUR filmjei. Főszerepekben: WALTER CONNOLLY.

Egy vezérfelügyelő kétféle jelentése Satmar választott tanácsáról

Amíg nemzeti parasztpárti kormány volt, a tanácsot kitűnőnek találta az inspektor, de egy hónapra rá már súlyos szabálytalanságokkal vádolta őket

Oradea, április 13. (Az Uj Kelet tud.) Ezelőtt másfél hónappal beszámoltunk már arról az érdekes közigazgatási keresetről, melyet Satu-Mare város volt nemzeti parasztpárti választott polgármestere, dr. Titu Damian és Barbu Gavril alpolgármester indítottak a belügyminisztérium ellen. A választott tanácsot, a polgármesterekkel együtt felfüggesztette a belügyminiszter s helyükbe ideiglenes tanácsot nevezett ki.

Damian polgármester és Gavril alpolgármester ezt a felfüggesztési határozatot támadták meg s keresetükben jogtalannak és alaptalanak minősítették a minisztérium eljárását.

Az oradeai tábla öt ízben foglalkozott az ügygel s a tárgyalások során páratlanul érdekes dolgok derültek ki. Az utolsó előtti tárgyaláson dr. Popescu államügyvéd bejelentette, hogy módjában van csatolni Hodor Viktor vezérinspektornak azt a jelentését, melynek alapján a minisztérium felfüggesztette a tanácsot.

Ezt a bejelentést Damian dr. képviselője nyugodtan tudomásul vette s akkor sem szólt semmit, amikor a táblai tanács elnöke felolvasta Hodor jelentését, melyben a

vezérinspektor súlyos hanyagsággal vádolta meg a tanácsot és Damian polgármestert.

Csupán annyit kért Damian dr. ügyvédje, hogy adjanak neki terminust, mert ő is be akar valamit terjeszteni. A táblai tanács a kérés alapján elhalasztotta a tárgyalást s új terminust tűzött ki.

Ekkor aztán robbant a bomba. Damian ügyvédje ugyanis a tábla asztalára helyezte az a jelentést, melyet Hodor Viktor 1933 október 21-én terjesztett be a satumarei tanács működéséről s melyben dicséretet dicséretre halmoz és megállapítja, hogy a város fejlődését jótékonyan segíti elő, a tanács és a polgármesterek működése.

Ez a kedvező jelentés, egy hónappal előzte meg az 1933 december 17-én kelt második jelentést, mely akkor készült, amikor a liberális kormány uralomra került és így a nemzeti parasztpárti tanácsokat is leváltották.

— Lehetetlenség — mondta többek között Damian dr. jogi képviselője, hogy egy hónap alatt így megváltozott volna a helyzet s Hodor főinspektor ur így tévedett volna. Nem. Politikai okok miatt távozni kellett a tanácsnak s ez magyarázza meg a második, kedvezőtlen jelentést.

A tábla ezután tanácskozássra vonult vissza, de az ítélet kihirdetését 19-re halasztották.

Az Erdélyi és Bánáti Ujság-
Írószervezet

KÉSZPÉNZSORSJÁTÉKA

Egy sorsjegyet csak 50 Lei

Főnyeremény:

250.000 Lei

és számtalan nagyobb
nyeremény

Egyetlen húzás 1935 május 12-én.
A sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Influenza
ellen használjon
Szt. László
fertőtlenítő
szappant,
megóvja mindennemű járvá-
nyos és
fertőző betegségektől

Hamis

Az Un

Bucuresti, április
Az Adeverul ma
ság és a numerus
Branisteanu, a lap
lalkozik igen érde
numerus-agitációk
numerus valachicus
ciója, amelyet azo
már előtte az antisz
gyűlöletből és a so
maguknak politikai
tett volna ilyen viss
vetkezében az orsz
képpen a többség é
voina kitevé annyit
Ha ennek a me
sa csakugyan orvos
vitalkozni fölötté
na ez a kérdés, ha
met a kisebbségi él
ná. Ennek bizonyít
kus számokra, fi
na szükség. Nem
konkluziókat levonn
nemzetközi szempon
sak, hogy az ember
jünk, izolált esetekt
litikát személyes, s
alapítani.

Csak a róma

Alkalmunk volt
menyire alaptalan
kisebbségi elem tul
alkalmazva az állam
dést nyert, hogy a
többségiek állnak és
számuk egyre csökke
juk el a magánpar
betekintést nyerni n
tisztikájába, amelyek
tartoznak Romániához
bek között azt mond
szeg-gyárak dolgoz
vannak zárva. Nos,
kezdje igaz. Jelenleg
mei, az Industria Să
Haritopol és a sinaia
lyek együttesen a term
viselik. Ezenkívül c
és bucarestii Goldenb
melés 30 százalékát
rak részint csödbe m
tell folytán vannak z
Ebehre Löwensohn,
Westralia, Itchis.

Vaida azt is mondo
reg, Ferdinand és Ce
elem csaknem teljes
autentikus számot kö
latosan. Ezeknek az
kása közül 2352 romá
sülés óta vették fel.
sok, hanem a tisztvis
a helyzet. Ezen üzere
zül 208 román szármá

Ha figyelmbe vessz
tisztviselőket, mint a
ban a román és nem
szony közvetlenül az
ugyan kedvezőtlen vo
és azóta folytonosan
tolódik el az arány, u
valóvá válik:

1. Természetes fejl
tők előrelátása öma
többségi nemzet és a
arányát.

2. Azok az állitások
litikai programját épí
vagy személyes imp
nak, amelyek nem áll
nyek túlrében.

Mi van az
kedelemmel
Vaida előszeretettel
hogy a román orvos

! NO
Kölnleges
14-35 lejig. Saját
seprő és szilvapálink

FRATII TES
cégnél P. Mihai Vitea

1125. Rendelések

Hamis adatokra támasztotta Vaida Sándor Libbadozó beteg numerus valachicus akcióját

Az *Universul* szenzációs beismerése. Hogyan oszlanak meg a többségi és kisebbségi munkások és tisztviselők a Titan-Nadrag-Calan műveknél

Bucuresti, április 13. (Az Uj Kelet tud.) Az Adevurul ma délutáni számában „Valóság és a numerus clauzus között” cím alatt Branisteanu, a lap politikai szerkesztője foglalkozik igen érdekes cikkben a legutóbbi numerus-agitációkkal. Vaida Sándornak a numerus valachicus mellett megindított akciója, amelyet azok népszerűsítettek, akik már előtte az antiszemitizmusról, az idegengyűlöletből és a sovinizmusból teremtettek maguknak politikai platformot, nem kellett volna ilyen visszhangot, ha a válság következtében az ország nagyrésze és különösen a többségi és kisebbségi ifjuság nem volna kitéve annyi nélkülözésnek.

Ha ennek a megoldásnak az alkalmazása csakugyan orvosolná a helyzetet, lehetne vitatkozni fölötte. Akkor is vitatható volna ez a kérdés, ha a többségi nemzeti elemet a kisebbségi elem csakugyan tulszárnyalná. Ennek bizonyításához azonban autentikus számokra, fiatalos statisztikákra volna szükség. Nem lehet azonban általános konkluziókat levonni, melyek nemzeti és nemzetközi szempontból kétségkívül súlyosak, hogy az emberségeségről ne is beszéljünk, izolált esetekben. Nem lehet állampolitikát személyes, szubjektív impressziókra alapítani.

Csak a román szeggyárak dolgoznak

Alkalmunk volt számokkal bizonyítani, mennyire alaptalan az az állítás, mintha a kisebbségi elem túlzott mértékben volna alkalmazva az államvasutaknál. Bebizonyosodást nyert, hogy a vezető posztokon csak többségi élnek és a többi helyeken is számuk egyre csökken. Ugyanezt mondhatjuk el a magániparról is. Alkalmunk volt betekintést nyerni néhány nagyvállalat statisztikájába, amelyek az egyesülés folytán tartoznak Romániához. Vaida Sándor egyebek között azt mondta, hogy csak a zsidó szeggyárak dolgoznak, a román gyárak be vannak zárva. Nos, ennek éppen az ellenkezője igaz. Jelenleg a cluj-i Industria Sarmel, az Industria Sarmel Cercea, a bariai Haritopol és a sinaii Costinescu gyár, amelyek együttesen a termelés 70 százalékát képviselik. Ezenkívül dolgozik még a braiiai és bucaresti-i Goldemberg gyár, amely a termelés 30 százalékát képviseli. A többi gyárak részint csődbe mentek, részint a kartell folytán vannak zárva. Ezek a gyárak: Ebehr Löwensohn, Grünberg, Rentzing-Westralia, Itchis.

Vaida azt is mondta, hogy a Titan-Nadrag, Ferdinand és Calan műveknél a román elem csaknem teljesen hiányzik. Néhány autentikus számot közölhetünk ezzel kapcsolatban. Ezeknek az üzemeknek 3716 munkása közül 2352 román. Legtöbbjüket az egyesülés óta vették fel. De nemcsak a munkások, hanem a tisztviselők körében is hasonló a helyzet. Ezen üzemek 370 tisztviselője közül 208 román származású.

Ha figyelme vesszük azt, hogy ugy a tisztviselők, mint a munkások kategóriáiban a román és nemromán elem közötti viszony közvetlenül az egyesülés után csakugyan kedvezőtlen volt a románságra nézve és azóta folytonosan a román elem javára tolódik el az arány, úgy két dolog nyilvánvalóvá válik:

1. Természetes fejlődés, valamint a vezető előrelátása önmagától megteremtí a többségi nemzet és a kisebbségek megfelelő arányát.
2. Azok az állítások, amelyekre Vaida politikai programját építi, téves információkra, vagy személyes impressziókra támaszkodnak, amelyek nem állják meg helyüket a tények tükrében.

Mi van az orvosokkal és a kereskedelemmel?

Vaida előszeretettel foglalkozik azzal is, hogy a román orvosokat tulszárnyalják a

más ethnikai származású román állampolgárok. Nem foglalkozunk most bővebben azzal, hogy az alkotmány és a román törvények nem ismernek hasonló megkülönböztetéseket, azzal sem, hogy igen sok munkakörből kisebbségi és különösképpen a zsidó elem amugy is ki van zárva, mindenesetre: a kisebbségi elemnek is kell élniük, elfoglaltak tehát a többségi által üresen hagyott helyeket. Különösképpen a kereskedelemben. De miféle arányosságot lehetne kérni például a kereskedelemben, ahol a kisebbségi elem kevés kivétellel, elveszítette vagyonát és a tönk szélére jutott a válság következtében?

Ez a kérdés külön fejezetet érdemel. Térjünk most vissza Vaidának az orvosokkal kapcsolatosan tett kijelentéséhez. Vaida szerint az állami hivatalokat betöltő kisebbségi orvosok száma tulszárnyalja a román orvosokét. A Keresztény Orvosok Szövetsége statisztikáját is közöl ezzel kapcsolatban, amelyek meglepték a közvéleményt. Mi úgy tudtuk, hogy az egészségügyi minisztérium és különösképpen a hadsereg csak román származású orvosokat nevez ki a megürsedett helyekre. A kisebbségi orvosok igen nehezen juthattak hozzá állami hivatalokhoz és ezt a politikát az összes egészségügyi miniszterek szigorúan követték. Ennek a jelenségnek azonban az *Universul* adja jel-

lemző magyarázatát. „A hivatalos szervek azt válaszolják kérdésünkre, hogy a román orvosok nem hajlandók körorvosi állásokat betölteni, úgy, hogy ezeket az állásokat a pályázó kisebbségi foglalkoj el. Costinescu dr egészségügyi miniszter törvényjavaslatot szavaztatott meg, amelyben fizetést biztosít a falvakban letelepedő orvosok számára, egészségügyi tevékenységük jutalmazása címén, hogy kedvet adjon az orvosoknak ehhez. A törvény életbelépett, de nem igen akarják annak előnyeit igénybe venni.”

A kisebbségi orvos nem vette el román orvos kenyerét

Ha igaz az, amit az *Universul* ír, akkor még ha Vaida állításai igazak is volnának, a kisebbségi orvosok nem vették volna el senki elől a kenyeret, hiszen a többségi orvosok nem hajlandók ezeket a helyeket betölteni. Sőt a kisebbségi orvosok nélkül a parasztság egészségügyi gondozása még kevésbé kielégítő volna. Azért irtuk ezeket a sorokat, hogy rámutassunk arra, hogy a numerus valachicus problémája nem olyan egyszerű, mint ahogy azt egyesek beállítani igyekeznek. Különösképpen a szabadfoglalkozásuk felettek el könnyen, hogy a kisebbségi klienseik is és hogy az ő elszegényedésük senkit sem gazdagítana meg, de elmélyítené a válságot.

Rengeteg szavazatot veszített a liberális párt az ilfov megyei pótválasztáson

A nemzeti parasztpártnak nem ártottak a „numerus valachicusos”-ok

Bucuresti, április 13. A tegnapi ilfov megyei képviselőválasztás eredménye: Sabareanu kormánypárti 32.575, Dobrescu Demeter nemzeti parasztpárti 22.179, Bratianu Gheorghe 19.735, Goga-párt 5392, Iunian pártja 3823, konzervatívpart 2554, cuzisták 2071. A liberális jelöltet választották meg.

Az ellenzéki lapok megállapítják, hogy a választási eredménye nagy meglepetés. Az általános választásokon Ilfov megyében és elsősorban Bucurestiben a liberálisok-

nak nagy általános többségük volt, az összes mandátumokat elvitték, míg most a leadott szavazatoknak 40 százalékát sem érték el. A nemzeti parasztpárti lapok konstatálják, hogy a kiválások, numerus valachicus-mozgalom és egyéb akciók nem hogy ártottak volna a pártnak, hanem még egységesebbé tették azt és szavazatainak száma jóval felülmúlja az általános választásokon elért választási eredményt. Feltűnő Bratianu Gheorghe nagy előretörése is.

Ötmillió lejes kártérítésre perli Satmar városát a Mera autobus-társaság

Napi huszezer lej kártérítést követel az autobuszállomás áthelyezése miatt

Oradea, április 13 (Az Uj Kelet tud.) Páratlanul érdekes kártérítési pert tárgyalt tegnap délelőtt az oradeai tábla. A keresetet a Simleul Silvanieiében székelő „Mera” autobus társaság adta be a Satu-Mare városa ellen s keresetében 1934 augusztus 16-tól kezdődően napi huszezer

lejes kártérítést követel. Ez az összeg, a mai napig is öt millióra rug, de mennél tovább húzódik a per annál tetemesebb lesz az összeg.

Az ügynek különös előzménye van. Előtt nyolc hónappal, 1934 augusztus 16-án Satu-Mare város ideiglenes tanácsa ér-

HUSVÉTRA
KALAP- ÉS FÉRFI-DIVATSZUKSÉGLETÉT
LEGJOBBAN ÉS LEGOLCSÓBBAN A

KALAPKIRÁLYNÁL
szerezheti be. P. Unirii 24. Garantált minőség — legolcsóbb árban

! חסד ש
Kölnöleges fajborok
14-35 lejig. Saját főzésű husvéti 50%-os seprő és szilvapálinka prima minőségben kaphatók
FRATII TESZLER S. A.
Cégnéf. P. Mihai Viteazul 13. Telefon 813-1125. Rendeléseket hazaszállítjuk.

Libbadozó beteg
új erőre kap
mindennapos

DIANA
nőborkem
bedöröszöléstől

tesítette a „Mera” autobus társaságot, hogy ezentul csak a városon kívül állhatna meg az autobuszok s a régi állomás helyen tilos a megállás. A szüikszeru rendeletet azzal indokolta a tanács, hogy a CFR vasuti vonalat áthelyezték s így az autobus megálló helyre szüikség van.

A társaság egyik vezetője ekkor jelentkezett Ursu dr. alpolgármesternél, aki kijelentette, hogy csak abban az esetben vonják vissza a rendeletet, ha a „Mera” 500 ezer lejt fizet az utak karbantartására.

A keresetben még kifejti a társaság, hogy a rendelet horribilis károkat okozott, hiszen az utasok éppen azért kedvelték az autobuszt, mert a város központjában állt meg. A városon kívül senki sem hajlandó igénybe venni az autobuszokat s az utas forgalom lecsökkent. Az autobuszok megrongálódtak, mert megfelelő garaszok hiányában nem bírták a gépeket mosni s ez is óriási károkat okozott. Végül a Mera bejelenti, hogy 1934 augusztus 16-a óta napi 20 ezer lejes kár éri és fenntartja a jogot, hogy ezt a kárösszeget még utólag emelje.

A milliós kártérítési perben 19-én hirdet ítéletet a királyi tábla.

Bécsi harc a császárszemlye körül

Bécsből jelentik: Bécsnek egyik régi nevezetessége, a finom, illatos, ropogós császárszemlye, nagy harc középpontjába került. A harcot, mint sejtethetjük, pékek vívják egymással. A bécsi pékek egy része ugyanis arra a merész elhatározásra jutott, hogy a császárszemlye árát az eddigi 7 garasról 4 garasra szállítja le.

A pékpartestület nagyon felháborodott ezen az „árrömbölésen”. Példaadás okából kiválasztott egy péküzemet, amely négy garasért árusította a császárszemlyét, a Rubinstein és társa céget és feljelentette. A döntőbíróóság azonban megállapította, hogy a császárszemlyének 4 garasért való árusítása nem árrömbölás.

De a harc korántsem szüint meg ezzel a határozattal. Eppen ellenkezöleg, egészen elmérgesedett. A bécsi pékek két pártra oszlottak. Az egyik, az olcsó zsemlye pártja, azt hangoztatja, hogy a büszke nevü császárszemlyének is alkalmazkodnia kell a változott viszonyokhoz. Különösen azokban a városrészekben, ahol főleg szegények laknak, nem lehet tovább fenntartani a 7 garasos árat.

A másik párt azonban „presztizskérdés” csinált a dologból. Véleménye szerint a pusztá üzleti megfontolások nem dönthetik el a problémát. A császárszemlye ugyanis nagy hírü bécsi specialitás. Kitiünő minőségénel fogva jutott ahhoz a kitüntetéshez, hogy megkülönböztetésül a közönséges zsemlyéktől „császárszemlyévé” lépett elő. Ez a szép név kötelességeket is szab. Ha leszállítják az árat, az a veszély forog fenn, hogy minősége is leszáll a mai magas piederstárlól s ezután nem a legtisztább és legfinomabb nulláslisztből fogják készíteni, hanem a finom lisztnek kevésbé előkelő lisztelddel való „mezalián-szából” fog megszületni.

De már keletkezöben van egy harmadik párt is, amely közvetítő megoldást ajánl. Azt mondják ennek a pártnak a hívei, hogy ezután kétféle császárszemlyét készítsenek, 7 garasost és 4 garasost. A pékek többsége azonban a négygarasos zsemlyének semmiképpen sem akarja megadni a „császári” jelzöt.

Igy harcolnak a bécsi pékek, a bécsi közönség pedig nagy aggodalommal várja, hogyan döl el a császárszemlye sorsa.

— Kommunista összeesküvést hiusítottak meg Irországban. Dublinból jelentik: A rendörség egy kommunista összeesküvést hiusított meg, amely husvét hetében forradalmat akart az országban kezdeni és egy politikai személyiséget láb alól eltenni.

Jobboldali diktatórikus törekvések állnak az alkotmány módosításának követelése mögött

Egyelőre nem kerülhet sor az alkotmány módosítására. Goga nem lép be a Tatarescu-kormányba?

Bucuresti, április 13. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi sajtó behatóan kommentálja azt a vitát, amely a minnap a szenátusban zajlott le az alkotmány módosításának kérdése körül. Miclescu többségi szenátor vetette fel a kérdést, meginterpellálva a kormányt afelől, hogy mi a véleménye a diktatura közeli bevezetéséről szóló hírekből, amelyek az utóbbi hetekben állandóan nyugtalanítják a közvéleményt. Iorga professzor, jogszerűtlen szenátor, megragadta az alkalmat, hogy interpellációja elmondásánál jelen volt a Skoda-szerződés ratifikálásán résztvevő Tatarescu miniszterelnök és lendületes felszólalásban foglalt állást a diktatura bevezetését és az alkotmány módosítását célzó törekvések ellen. Iorga a következőkkel fejezte be beszédét:

— Kívánom az uralkodónak, hogy jól érezze magát azokban az intézményekben, melyeket a felejtethetetlen I. Károly királytól örökölt és amelyekkel dicsőséges, békés, nyugodalmis uralkodásban kormányozhatott a mi szeretett királyunk felejtethetetlen apja is. És kívánom, hogy azok, akik ma az alkotmány módosításának zászlaját lobogtatják, ne találjanak sohasem visszhangra sem a miniszteri székből, sem ma, sem holnap, sem valaha is ebben a parlamentben, amely a román nép egészségét és bölcsességét kell hogy képviselje.

Hírek a fasiszta rezsimről

Az alkotmány módosítását az utóbbi időben különösképpen Vaida Sándor és Goga Octavian követelték. Goga pártjának elmúlt vasárnapi kongresszusán teljes egy órást szentelt az alkotmány kérdésének s kifejtette, hogy az ország nacionalista szellemben való kormányzását nem lehet a jelenlegi alkotmány keretein belül elképzelni. Ezzel párhuzamosan a kulisszák mögött tartotta magát a hír, hogy május folyamán a Tatarescu-kormány bizonyos jobboldali elemekkel fog kiegészülni, elsősorban Goga Octaviannal. Az így átalakított Tatarescu-kormány azután azonnal hozzálát az alkotmány jobboldali irányú módosításához.

Ezek a hírek főleg azért találtak hitelt, mert egyes politikusok, akiknek befolyásuk és összeköttetések közismertek, egyre nyíltabban hangoztatták egy fasiszta jellegű politika bevezetésének szükségességét.

Iorga professzor szükségesnek látta, hogy tisztázza a helyzetet. Felvilágosításokat kért, amelyeket Tatarescu meg is adott neki. Önmagában véve különösnek látszott, hogy egy olyan ember, mint Iorga, aki kapcsolatai révén teljesen tisztában van a helyzettel, szükségesnek látta a szenátus plénuma előtt felvilágosításokat kérni. Másodsorban sajtótosnak tűnt, hogy a miniszterelnöktől kérnek felvilágosításokat olyan hírekkel kapcsolatosan, amelyeknek forrásától az eddigiek szerint maga a miniszterelnök sem áll távol. A mai körülmények között azonban, amikor a közvélemény oly érzékenyen reagál hasonló hírekre s amikor kulisszámögötti áskálódások igyekeznek fokozni ezt a hangulatot, Iorga intervenciója szükséges volt. A professzor elérte célját, mert Tatarescu nyíltan és világosan visszautasította a diktatura és

az alkotmánymódosítás lehetőségeit, teljesen tisztázta a helyzetet.

Iorga erélyes közbelépése

Iorga professzor a töle szokatlanul nagy energiával és határozottsággal beszélt. Nemcsak a kormány és a kormánypárti többség, hanem az ellenzék hivatott vezetői is közös frontot alkottak ezen az ülésen, amely töretlen akarattal kíván szembeszállni a diktatórikus törekvésekkel. A vita során minden kétséget kizáróan nyilvánvalóvá vált, hogy aki csak erőt s politikai autoritást képvisel ebben az országban, mind a kalandor és diktatórikus törekvések ellen foglal állást. Ez a demonstráció föltöbb alkalmas volt arra, hogy véget vessen annak az agitációnak, amelyet a kérdés körül már hetek óta igen ügyesen folytattak. A komoly politikai világ azaz a parlamenti többség és a kormány ellenzék nem gondol az alkotmány módosítására. Honnan jöhetne tehát az alkotmány módosítására irányuló kezdeményezés? A pártoktól nem és a koronától sem. A korona, amelynek az alkotmány értelmében jogában áll egy ilyen módosítást kezdeményezni, a jelenlegi kül- és belpolitikai viszonyok közepette nem kíván erről a kérdéstről tárgyalni. A legfőbb alkotmányos fórum úgy véli, hogy az alkotmány módosítása előtt még sürgős és parancsoló szükségességű gyakorlati kérdések várnak megoldásra.

Nem a forradalmi elemek aknázzák alá a rendet

A fenti információkat, amelyeket az Adeverul közöl, érdekes vezércikk egészíti ki a lap tegnapi délutáni számában. Ebben a cikk szerzője: Tudor Teodorescu Braniste kifejti, hogy minden politikai rendszer azon volt, hogy önmagát hosszú életűnek, végérvényesnek tüntesse fel. Akkor is, amikor ezek a rendszerek súlyos válságon mentek keresztül, vezetőik igyekeztek takarni a válságot és menteni a külső látszatot. Csak nálunk történhet az meg, hogy a demokratikus rendszer módosítását pontosan azok kérik, akik a demokráciának köszönhetik, hogy egyáltalán szóhoz jutottak az ország politikai életében. Egyébként is érthető volna az, ha a bal, vagy a szélsőbaloldal kérné Romániában az alkotmány módosítását. Érthető volna, ha egy szélsőbaloldali igyekezne a mai állapotokat ideiglenesen beállítani és annak alapvető és külsőben álló atalakulását bejósolni. Nálunk azonban az érvényben levő rendszert nem a forradalmi elemek aknázzák alá, hanem azok, akik reggeltől estig rendről beszélnek.

Fűszerárú פסח 77

legolcsóbb árban már kapható

KATZ

fűszerüzletben Cluj, Piata Mihai Viteazul 25.
Telefon: 143.

Meggyőződött-e már?

arról, hogy fehérneműt legolcsóbban a készítőnél vehet. Tavasz és nyári divat-udjongságok a legnagyobb választékban méret után készülnek.

Wojas
CLUJ,
Cal. Reg. Ferdinand 65.

férfi
fehérnemű
üzem

Tekintse meg kirakataimat.

Vicókre zártát küldök.

Szintén ilyen tevékeny?

Munkája, ami azelőtt szórakozást jelentett Önnek, egy idő óta nehezére esik. A máskor annyira biztos emlékezőtehetsége cserben hagyja; látása meggyöngyül, időnként szédülés fogja el, lábai felmondják a szolgálatot, munka közben elveszti gondolatmenetét és pihenni szeretne.

Míndzen bajok egy és ugyanabból az okból származnak: szervezete nem működik többé normálisan. A szervezeti mérgek és a mérges anyagcsere-végtermékek ellepik a test szöveteit, a vért és az egész szervezetet. Azonnal meg kell tisztítani szervezetét! Ezenkívül észreveheti, hogy a reumatikus, a köszvényes- és az ischiasz rohamok, ha nem is véglegesen, de ideiglenesen rokkantják testét. Hogy megelőzze ezen bajt, szükséges, hogy a vére részére kifogástalan leszűrődést biztosítson és, hogy a páratlan hatású URODONÁL segítségével a szervezetében felhalmozódott mérgeket eltávolítsa.

Minden este vegyen egy kávéskanál URODONÁL-t egy pohár vízben feloldva. Ezen belső mosás visszaadja erejét és tevékenységét. Ujból az ez előtti egészség és bizakodó emberré válik.

Dr. S. Gallico, Saragusból, beszámol azon kitűnő eredményekről, amiket azon betegeknek észlelt, akiknél az URODONÁL-t előírta:

„Prakszisomban az Urodonál a legjobb eredményeket adta. Ezen gyógyszer nem veszélyes, mint pl. a salicylsav vagy colchicinum, amik, tudvalevően, károsak a szervezetre. A diatesis kifejlődését megakadályozó képessége igen nagy, ugyiszintén a májra kifejtett hatása, aminek következtében ezen szerv mérsékelten állítja elő a hűgysavat. Feloldja a lerakódott köveket és biztosítja azoknak a vesék útján való eltávolodását.”

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRÁKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN.

Strunga iparügyi miniszter ellenzése dacára betiltotta a kormány Palesztinába a földkivitelet

Hogyan ütötte el az országot a belpolitikai intrika egy fényes üzlettel?

Bucuresti, április 13. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban részletesen ismertettük a parlamenti vitát, amely az állítólagos Palesztinába irányuló román földszállítmány körül lezajlott. Nem tudjuk, hogy a palesztinai kormány, vagy a cionista szervezet csakugyan fordult-e ilyen természetű ajánlattal a román kormányhoz, mert cionista részről erre vonatkozólag semmilyen nyilatkozatot nem hangzott el és semmilyen információ nem került ki. A hírt, hogy Románia 30 ezer vagon termőföldet készült Palesztinába exportálni, a bucaresti sajtó, mégpedig egy jobboldali lap, a Curentul lanszirozta. Nem látszik teljesen kizártnak egy ilyen ajánlat, hiszen vannak Palesztinának sziklás és homokos vidékei, amelyeknek termékenyítéséhez termőföldet eredményesen lehetne felhasználni. Az sem lehetetlen, hogy amennyiben ennek szükségessége egyáltalán felmerült, egy palesztinai kormány elsősorban Romániához fordult, mint ahhoz a mezőgazdasági államhoz, amely a vízi-szállítás olcsósága folytán a legkedvezőbb feltételek mellett tudna egy ilyen megrendelésnek eleget tenni.

Arra minden bizonnyal nem gondoltak az ajánlattevők — amennyibe egy ilyen ajánlat csakugyan beérkezett volna, hogy egy olyan kérdésből, amely Románia számára üzlet, az épülő Palesztinának pedig gazdasági szükségesség, agitációs eszközt fog faragni a romániai jobboldal. Az ajánlat minden bizonnyal jóhiszemű volt, mint ahogyan a legérthetőbb szándékok vezették Manolescu kereskedelmi minisztert ennek elfogadásában. Egyik részről sem gondoltak arra, hogy ezzel a tranzakcióval megszerzék a román nemzeti érületet és tradíciókat.

De talán nem lett volna természetes, ha ez a kérdés, mint minden egyéb a zsidókkal összefüggő ügy, nem vált volna a belpolitika játékszereivé. A georgista liberálisok, az uralmon lévő liberális párt legfanatikusabb ellenfelei, látták meg ebben a tranzakcióban annak lehetőségét, hogy nemzeti kérdést csináljanak belőle és ráolvassák a nemzetgyalázás vérvádját a kormány fejére. Egy georgista képviselő a képviselőház szószerűre vitte az ügyet. És minthogy Manolescu-Strunga iparügyi miniszter Tatarescu miniszterelnök legbensőbb hívei közé tartozik, Stelian Popescu viszont az Univerul főszervezője, Dinu Bratianu pártját fogja és igyekszik ahol csak lehet, kellemetlenkedni a Tatarescu-kormányon (lásd a Iamandi ügyet), az Univerul hatalmas cikkben helyezte vád és nemzeti átok alá a kormányt a Palesztinába exportálandó föld miatt. A lap tegnapi számában írt cikk után, amelyet már ismertettünk, ma Stelian Popescu foglalkozott vezércikkben ezzel a kérdéssel. Három teljes hasábon keresztül fejté ki, hogy az uralkodó újví beszédében valami ujnak a szükségességét hangzotta az ország politikai életében és adminisztrációjában.

Ugy látszik — írja — Manolescu-Strunga, az ország gazdasági diktátora, gazdasági életünk fűherje ráhibázott erre a „valami ujra”. Olyasmint készült csinálni, ami párat-

lanul áll világtörténelemben, ami elképeszt és felháborodással tölti el a lelket: el akarja adni az ország földjét az idegeneknek. Töltsük meg a vagonokat a román vettől áztatott földdel és küldjük el távoli országokba, hogy ott az idegen közönye tiporjon rajta. Így aztán sok ezüstöt kapunk kormányzóink mohó kezei számára. Nos, egy egész nemzet lelkiismerete kiáltja, hogy ez nem megy. A nemzet lelkiismerete a fiatal királyhoz fordul és azt mondja neki: Felség, az egész ország fel van háborodva e vakmerőség felett és kéri Felségedet, hogy akadályozza meg ezt az örültséget. Senkinek sem engedhető az ország földjét, bármennyire is rentabilis volna egy ilyen kegyeletértés. Vannak profanizálások, amelyek tulmennek a nép türelmességén.

Ezek a cikkek nem is maradtak hatástalanok. A Kormány gazdasági bizottságának tegnapi délutáni ülésén foglalkozott a kérdéssel és Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter határozott ellenzése dacára kimondotta, hogy betiltja a palesztinai föld-exportot. Ez a határozat nem igényli különösebb kommentárokat. Mindenestre mélyen jellemző arra az atmoszférára, amelyben ma az ország él.

— Elmarad a zsidóság átrétegződéséről hirdetett előadás. A zsidó Diákszegélyző előadássorozatában Jámor Ferencnek a Zsidóság átrétegződése című előadása került volna sorra vasárnap. A hatóságig engedély azonban ezáltal sem sikerült megszerezni és így az előadás elmarad.

extase

AZ ELEGÁNS NŐ
KÖLNIVIZE ÉS PUDERE

NORTIER

KÉSZÍTMÉNY

Bucuresti rend

Bucuresti, április 13. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi sajtó behatóan kommentálja azt a vitát, amely a minnap a szenátusban zajlott le az alkotmány módosításának kérdése körül. Miclescu többségi szenátor vetette fel a kérdést, meginterpellálva a kormányt afelől, hogy mi a véleménye a diktatura közeli bevezetéséről szóló hírekből, amelyek az utóbbi hetekben állandóan nyugtalanítják a közvéleményt. Iorga professzor, jogszerűtlen szenátor, megragadta az alkalmat, hogy interpellációja elmondásánál jelen volt a Skoda-szerződés ratifikálásán résztvevő Tatarescu miniszterelnök és lendületes felszólalásban foglalt állást a diktatura bevezetését és az alkotmány módosítását célzó törekvések ellen. Iorga a következőkkel fejezte be beszédét:

Tovább

Az olcsóság nagy...

Rengeteg tényező galmat. A közönség után indul. A sorban az ügyvezető. Az idegen nyelvűje mégis az otódul, ahol arányt többet, a legérdeklegnagyobb kényet találja és vannak azért igazodnak, bevásárlás alkalm.

A nyugati ország idegenforgalma az a konjunkturás égyedére esett. Sváen visszaesett. A ország sem tudja a tani.

Európának egy idegenforgalom Magyarországon

A budapesti szállágyedüliek, akik pengő nemzetközi változást és akik zönség szerény fi esőbb árakat kérne

Drákói

Módosítja a kö... és hat...

Bucuresti, április 13. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap miniszter... amelyen a keres... jésztését vették... tások megelőzése... ban. Közöltük, ho... bizottsága 88 el... eladási árának f... állapítani s e e... Iparkamarák, az... reskedelmi felügy... szí igénybe. A m... aület felhívonké... nak a napi jelent... ket a miniszteriu... területéről bekér... A kormány az... nek amugyis is... meg szigorítani... megelőzése és m... nisztertanács t... reskedelmi minis... kül készítse el... néhány napon be... vényhozásban. M... tanács az uj ren... következőkben: Mindazon kere

Husvét

fűszer és ita

Czi

Cluj, Husvét

Bucurestiben tüntető felvonulást rendezett és sztrájkbalépett hatszáz autobusz

Bucuresti, április 13. Ma reggel a főváros majdnem összes autobuszai, mintegy 600 kocsis, felsorakoztak a Piata Victorien, ahonnan kiindulva tüntető felvonulást rendeztek a Dealul Mitopolitein, Halele Centralen, str. Carolon és Bulev. Marian keresztül, azután pedig sztrájkba léptek til-

takozásul az ellen, hogy a főváros autóbuszkoncesszióját a közuti vasutársaságnak adták oda.

A parlament ülésére induló képviselők autói hosszú időn át várakozni voltak kénytelenek, míg tovább tudtak haladni.

Tovább folyik az árak leszállítása Budapesten

Az olcsóság nagy idegenforgalmi eredményekhez segítette a magyar fővárost. Május 3-án kezdődik a Budapesti Nemzetközi Vásár

Rengeteg tényező irányítja az idegenforgalmat. A közönség ezen a téren is a divat után indul. A divatot viszont nem utolsó sorban az ügyes reklám emeli piedesztálra. Az idegenforgalom fő irányító tényezője mégis az olcsóság. A közönség oda-tudul, ahol aránylag kevés pénzért a leg-többet, a legérdekesebb látványosságot, a legnagyobb kényelmet, a legjobb ellátást találja és vannak, akik az olcsóság után azért igazodnak, mert keresik a kedvező bevásárlás alkalmát.

A nyugati országok és főként Párizs idegenforgalma az utolsó néhány év során a konjunktúrák évek fénykorának egy ne-gyedére esett. Svájc idegenforgalma erő-sen visszaesett. Olaszország és Németor-szág sem tudja a régi standardot fenntar-tani.

Európanyak egyetlen országa, ahol az idegenforgalom állandóan emelkedik Magyarországra azért, mert ez az or-szág olcsó.

A budapesti szállodások voltak talán az egyedüliek, akik nem vették tekintetbe a pengő nemzetközi értékelésében történt változást és akik számolva a belföldi kö-zönség szerény fizetőképességével ma olcsóbb árakat kérnek, mint a devizakorláto-

zások előtt. Ezt teszik Budapest éttermei, színházai, szórakozási helyei is.

Budapesten a pengő viszonylagos olcsósága ellenére ma is még arra törek-szenek, hogy az árakat egyre le-jebb szállítsák.

Budapest legnagyobb idegenforgalmát min-dig május első felében a Nemzetközi Vá-sár ideje alatt bonyolítja le. Ilyenkor husz-harminc nyelv zürvara hallatszik város-szerte. Mindenütt nagy a forgalom, élénk és ükítő az élet, de nem akad Budapesten senki, aki ezt az alkalmat áremelésre akar-ná kihasználni. Jól tudja mindenki, hogy Budapest addig marad kivétel, addig az idegenforgalom Mekkája, amíg árai olcsók és ameddig verhetetlen abban, amit kevés pénzért nyújt.

Az olcsóság a Budapesti Nemzetközi Vásár sikerének is legfőbb eszköze. A vá-sáron rendszerré lett az olcsóság. Hatását az utazásról is érezzük, mert a vásár be-földön 50 százalékos, külföldön pedig 25-50 százalékos kedvezményt nyújt már az utazás számára is. A budapesti tartóko-dás olcsóságáról pedig azzal gondoskodott, hogy külön kedvezményfüzetet adott a vá-sárigazolvány mellé.

Drákói intézkedések az árdragítások megtorlására

Módosítja a kormány a spekulatörvényt. Elkobozzák a megdrágított cikkeket és hathónapi börtönnel büntetik a maximális árak túllépőit

Bucuresti, április 13. A kormány tagjai tegnap minisztertanácsi ülést tartottak, amelyen a kereskedelmi miniszter előter-jesztését vették tárgyalás alá az árdragí-tások megelőzése és megtorlása tárgyá-ban. Közöltük, hogy a kormány gazdasági bizottsága 88 elsőrendű fogyasztási cikk eladási árának felső határát készült meg-állapítani s e célra a Kereskedelmi és Iparkamarák, az iparfelügyelők és a ke-reskedelmi felügyelők közreműködését ve-szi igénybe. A maximális árakat valószí-nűleg félhavasokként állapítják meg azok-nak a napi jelentéseknek alapján, amelye-ket a minisztérium szervei az ország egész területéről bekérnek.

A kormány azonban a spekulatörvény-nek amugy is elég súlyos rendelkezéseit még szigorítani is fogja az árdragítások megelőzése és megtorlása céljából. A mi-nisztertanács tegnapi ülésén megbizta a reskedelmi minisztert, hogy késedelem nél-kül készítse el a törvény reformját s azt néhány napon belül terjessze is elő a tör-vényhozásban. Megállapította a miniszter-tanács az új rendelkezések lényegét is a következőkben:

Mindazon kereskedőknek és iparosoknak

árúját, akik a megállapított hatósági árak-nál drágábban árusítanak, maximális áron el kell kobozni és rájuk büntetésként olyan pénzbírságot alkalmazni, amelynek össze-gét annak az összegnek ötszöröse adja, amellyel a maximális árakat túllépték. Ezenkívül természetesen folyamatba teszik ellenük a büntető eljárást is, amely az ár-dragítás vétségét 6 hónapi elzárással fog-ja büntetni.

A törvény ilyen értelmű módosítására vonatkozó javaslatot a kereskedelmi mi-niszter ma már be is nyújtotta a képviselő-házhoz.

Ugyancsak az ármaximálás ügyében értekezletet tartottak Bucurestiben az or-szág kereskedelmi kamaráinak titkárai is, akik átve-ték a minisztérium instrukciót az árak megállapítása és ellenőrzése tekin-tetében. Az utasítások értelmében az ár-jelentéseket minden hó 1-én és 15-én kell előterjeszteni azok kidolgozásánál a követ-kező szempontok szerint kell eljárni.

Az árakat átlagos minőségek alapulvé-tele mellett kell megállapítani olyan ese-tekben, ahol a minőség külön kitüntetve nincs. Ha bizonyos cikkek ára eredet szer-int változó, ilyen esetben a közép-árat kell feltüntetni. Engros-áraknál belföldi árunknál a termelő helyen érvényes árat kell alapul venni, más esetben — ha tud-niillik a cikket nem helyben állítják elő — az engrossista telepének helyén érvényes árat. Detail-áraknál a loco raktár árak tüntetendők fel.

A kamarák szövetsége egyébként elké-szítetteti és megküldi valamennyi kamarának az árak nyilvántartásához szükséges egy-séges nyomtatványokat.

Husvétí של פסח
fűszer és itálárak legelőnyösebben
Czinczár
cégnél
Cluj, Str. Cipariu 24.
Husvétí savanyu káposzta.

ÉVSZÁZADOS RAGYOGÓ CIVILIZÁCIÓ

a FRANCIA NYELVET páratlanul finommá és gazdaggá tette

Ezért számtalan szavát nem tudjuk lefordítani, mert ezzel elvesztené mély értelmét, finomságát, eleganciáját. Olyan kifejezések, amelyek az idők tapasztalataiból folynak és amelyeket a többi nyelv eredeti formájukban vesz kölcsön.

„La fraîcheur”

ime egy szó, amely annyi szépséget, bájt és nőiességet foglal magában. „La fraîcheur”: e szót nem lehet lefordítani minden árnyalatával, azokkal a misztikus értelmekkel egyetemben, amely a szavaknak megadja az erőt, hogy magukban foglalják a diszkrét, árnyalatokat, a kifejező színeket.

„LA FRAÎCHEUR” több mint „tisztaság”, tágabb értelmű, mint „hamvaság”, tisztább, fiatalabb, üdőbb, több női bájjal teli, mint bármely más szó. A szótárban hiába keressük. „La fraîcheur” nem fordítható le szó szerint. Franciaország gáláns történetéből magában foglalja összesűrűsítve az egykori elegáns nők hódító erejét. „La fraîcheur” az egykori sex-appeal, de finomabb ennél és a finom érzéseknek kedvesebb.

Egyetlen dolog tudja csak megértetni, mennyi izgató részletet foglal magában e szó:

A CHAT NOIR ILLATOSÍTÓ F KÖLNIVIZ. LADY GYÁRTMÁNYA

Lady az Ön számára, asszonyom, olyan kölnivizet alkotott, amely véglegesen helyettesíti a parfümöt és új bájt kölcsönöz Önnek, nyújtja mindazt a varázserőt és hódító erőt, amelyet a misztikus szó tartalmaz:

„La fraîcheur”

Chat Noir
EAU DE COLOGNE Lady

Rövid hírek az épülő országból

Jeruzsálem, április 13. Sir Arthur Wauchope, palesztinai főkörmányzó, április 9-én dühösen látta vendégül házában Nachum Szokolovot, a Jevisch Agency és a Cionista Világszervezet elnökét. A vendéglátás során a főkörmányzó és Szokolov beható tárgyalásokat folytattak Palesztina és a Cionizmus több aktuális kérdéséről.

A „Doár Hajom” című héber napilap jelentése szerint a habuszi kerületi kormányzó 30 ezer dunam állami földet adott át harminc évre szóló bérletre a Ghur el Barea vidéken arab beduinoknak. A beduinok azzal a feltétellel kapták a bérletet, hogy a bérleti időtartam lejártáig nem szabad eladniok egy darab földet sem.

Néhány nappal ezelőtt a revizionisták panaszt emeltek a Jewish Agency bevándorlási osztálya ellen a kongresszusi bíróságnál a certifikát-elosztások ügyében. A bíróság a napokban foglalkozott a revizionisták panaszával és döntése értelmében a lengyelországi Betár tagjai 42 munkás-certifikátot kaptak a Jewish Agencytől.

A jisuv vallási életének vezető-személyiségei jelenlétében új nagy zsinagoga alapkövét rakták le Tibériásban ünnepélyes keretek között. A nagy szikla alapkövet kötik egybe. Az alapkövetelési ceremóniát Tibériás főrabijja végezte. Az új intézet Maimonides hagyományos sirja közelében épül. Az alapkövetéssel a palesztinai Rambam ünnepségek keretében történt.

Sir Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó ünnepélyes ceremóniák keretében ültette el a Marsaillesben meggyilkolt Sándor jugoszláv király emlékére ültetnek a jugoszláv zsidók. Az ünnepélyes aktusnál M. M. Ussiskin, a Zsidó Nemzeti Alap elnöke, a jugoszláv zsidóság delegátusai, az angol parlament több tagja, a Jewish Agency ekzekutívájának képviselői, a Makkabi világszövetség vezető férfiai, stb. voltak jelen. Miután a főkörmányzó beültette az első fát, újabb tizenkét fát helyeztek el Izrael törzsei számának megfelelően. Egyidejűleg hozzáálltak a talaj-javítási munkálatokhoz, az erdő teljes beültetése érdekében. Az avatási ünnepség után díszbeöltött Mismar Naémek kolónián, melynek során Wauchope főkörmányzó, Ussiskin és Albalá palesztinai jugoszláv konzul tartottak beszédeket.

Az Agudasz Jisrael világszervezet kiküldött delegációja néhány heti palesztinai tartózkodás után elhagyta az országot. Előzőleg megteremtették az Aguda világszövetség hivatalos képviselőt Palesztinában, melynek között között rabbi Horovitz, rabbi M. Blau, rabbi Katzenellenbogen, dr Buxbaum, stb. tagjai.

A palesztinai sajtó tudni véli, hogy az Aguda delegációjának palesztinai tartózkodása alatt kísérletek történtek megegyezés létrehozására az Aguda és a Mizrahi között, ezek a törekvések azonban meghiusultak. Hasonlóképpen meghiusult az a kísérlet is, hogy egyezményt kössenek a Hapoel Hamizrachi és a Poale Agudasz Jisrael munkás-csoportok.

Május 20-án nyílik meg Jeruzsálemben ünnepélyes keretek között a Brith Ivrit Olamit, a héber világszövetség világkonferen-

ciája. Előzőleg május 6-ra tüzték ki a konferencia kezdetét, egyes csoportok kívánságára azonban néhány hetes halasztást eszközöltek.

Palesztinában tartózkodik jelenleg egy japán kereskedelmi delegáció, mely tárgyalásokat folytat a telavivi kereskedelmi és iparkamara tagjaival a Palesztinába való japán export fokozása érdekében és ellenszolgáltatásként a palesztinai termékek Japánba való exportjának növelését igéri. Főleg a palesztinai narancs, vegyicikkek és műfogak exportjának fokozásáról van szó.

Haiában megalakult a zsidó matrózok és hajóalkalmazottak szövetsége, melynek száz tagja van. Ez az első zsidó matróz-szövetség. A palesztinai sajtó ezért történelmi eseménynek tekinti a palesztinai hajóforgalom fejlődésében a zsidó matrózok szervezetbe való tömörülését.

SZÍNHÁZ-FILM

Vasárnapi előadások

Vasárnap három előadást tart a színház. Délután 3 órakor minden idők legszebb operettje, a Nebántsvirág kerül színre Stefanidesz Ilivel a címszerepben, 6 órakor Viki

Sojmosán Magdával és este 9 órakor a nagysikerű En és a kisöcsém táncos operett kerül színre Gábor Marával a kettős címszerepben.

Martinovics

Gróf Bánffy Miklós drámájának bemutató előadása kedden este

Az utolsó próbák folynak már a kedden este bemutatásra kerülő Martinovicsból, amelyben a társulat drámai együttesének legjobbjai vesznek részt. A próbákat gróf Bánffy Miklós vezeti. A darab hőseit, Martinovicsot Kovács György játssza, akinek ez az alakítása valóságilag meglepetést fog kelteni. A többi főszerepeket Harmath Jolán, Gordon Julia, Kós Dodó, Asztalos Judit, Tóth Elek, Balázs Samu, Tompa Béla, Tompa Sándor, Bereng Béla, Ditrói és Stoll játsszák. A Martinovicsnak kedden este lesz az ünnepélyes bemutatója a szerző jelenlétében és szerdán este megismétlik az előadást.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA: Vasárnap délután 3: Nebántsvirág. (Stefanidesz Ilivel a címszerepben, olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6: Viki, (Sojmosán Magdával a címszerepben, Puskás Béla és cigányzenekarának közreműködésével, rendes helyárakkal. 6-odszor.)

Vasárnap este 9: En és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Marával. 10-edszer.)

Hétfő este 8½: En és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Marával. (11-szer.)

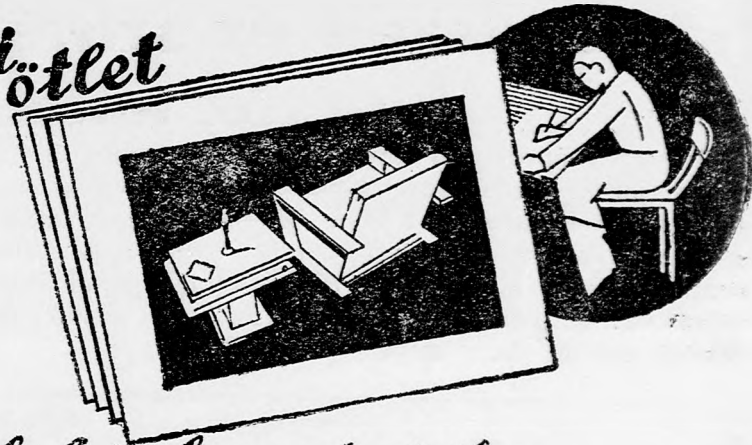
Kedd 8½: Martinovics. (A budapesti Nemzeti Színházban nagy sikerrel színrekerült dráma. Irta: Gróf Bánffy Miklós. A szerző rendezésében és jelenlétében.

Premierbérlet 22. szám.) Szerda 8½: Martinovics. (Gróf Bánffy Miklós drámája 2-odszor.) Csütörtök 8½: En és a kisöcsém.

A ROMÁN OPERA MŰSORA: Vasárnap, április 14: Vig özevgy. (Matiné.) Hétfő, április 15: Rigoletto. (Mario Albanese bariton és Edmondo de Vecchi nagy közreműködésével.)

עכט פראנקן
כשר של פסח
Friedmann Áron Cluj, Str. Scărilor 10.

1000 művészlet

kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Önök az igazi otthon, amire mindig vágyott

SZÉKELYÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.,
TÁRGUMUREŞ-BRAŞOV-BUCUREŞTI.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állaskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelenleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portébélyes mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Tisztviselő keres izr. uricsalánál teljes ellátást, lehetőleg külön szobával. Cím: „Mosse” Cluj P. Unirii 23 továbbít.

Egy olcsó képkéretőzőgép eladó. Léwy, Str. Cicio Pop 48.

מלמד מומחה בכשרותהו ובע"פ מצוין שהוא משמש במקצוע הזה זה רבות בשנים מה בהת"ס קלוש מבקש משה להטיב מצד לפנות אל המחברת
Friedmann Áron Cluj, Str. Scărilor 10.

Keresek 2 gyermek mellé egy németül beszélő zsidó nevelőt, aki háztartásban is jártas. Adelstein, Dej.

Figyelem! Timisoaraiak! Husvétii ünnepek. re szükségletét el fogja kóser fajborokban, valamint szilvóriumokban a legolcsóbban a „Depot”-ban I. Vacarescu 31, csirkepiac, szerezheti be.

Sel Peszach savanyu káposzta kapható Schwartz Ignácánál Str. Filipescu 7, vagy Str. Memorandului 10, hátul az udvarban.

Raktáron MAV., Hoffer, Első Magyar cséplők, minden méretben. Herefektők, traktorok beszerezhetők vagy becsereíthetők Rosenbaum Pál, Reghin.

Hamilton héber-magyar és magyar-héber szótár kapható az Uj Kelet könyvostályában. Ára szóindex-szel együtt Lei 60.—

Három nyelvet bírő nyomdász és bélyegzős kerestetik. Csak jó referenciákkal rendelkezők ajánlkozzanak. „Biztos állás” jellegre a kiadoba.

Bevezetett szappanüzem keres szakszer lejjel társat. „Rentabilis” jellegre a kiadoba.

Alkalmazást nyer agilis, jó összeköttetésekkel bírő, reprezentábilis üzletszerző nagyvállaltnál. Cim a kiadóban.

Nagyobb kétsütős főzőkemencét keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Május 1-re kiadó első emeleten uccai 4 szobás komplett, modern, központi légfűtéssel felszerelt urilakás. Továbbá azonnalra is kiadó két teljesen különbejáratu azonban egymásba is nyíló, déli fekvésű, parkettes — mindkét szobában külön vizkagyló és elfolyó — erkélyes, napos udvari lakás, reudelőnek vagy irodának igen alkalmas. Megtekinthető d. e. 11—1-ig, d. u. 6—7-ig. Értekezni Str. Saguna 20 a háztulajdonosnál.

ÉRTESÍTÉS
Nationala Általános Biztosító Társaság, Bucuresti — Alapított: 1882
ALAPTŐKE: 25.000.000.— Lei. TARTALÉKOK: 215.342.226.— Lei.

T. feleinek tudomására hozza, hogy a társaságnál kötött sorsolásoknak 1935 április hó 5-én a fővárosi rendőrfőnökség és kereskedelmi minisztérium kiküldöttjeinek jelenlétében történt sorsolások alkalmával a következő kötvények huzattak ki:

61334. sz. Ortansa Pallada (CCD) Bucuresti	Lei	20.000.—
72082. sz. Kestler Ottó Bucuresti	Lei	30.000.—
Az eddigi sorsolások eredményei	Lei	2.530.000.—

Felvilágosítást adnak: a társaság erdélyrészi kerületi irodája Cluj (Str. Regina Maria 6), valamint a minden városban székelő képviselőle.

Régi kötvényekhez utólagosan is megszerezhető a sorsolási jogosultság a biztosított összeg határáig, 1000 lejenként 3 lej 70 bani évi pótdíj ellenében.

פעראנגען זיא נור דען
עכט
כשר של פסח
קאכ' אונד שפייזע טשאק'
לאדען (דיא איינציגע יודישע)
טשאקאלאדען
פאבריק
REITER
SATU-MARE

VASÁRNAP

HI

— Lepadatu minit Bucurestiből jelen ma este Erdélybe u Alba-Iulia, Blaj és fog inspekciókat tart tér vissza a főváros ismét utnak indul u Odorhei, Mercurea városok lesznek em színhelyei.

— Héber nap és Amerikában. Newyo Szövetség kezdemény ber napnak deklar szervezetek. Ezen a a héber kultúra p előadásokat és rend zsidó centrumokban nagyszabású héber rban Maimonides em

— A lengyelorszá léka zsidó. Varsóból inspektorátus leguje hogy 1935 első n vándorolt ki Lengye 90 százaléka zsidó lesztinába költözött.

— Felmentették való visszaéléssel v marról jelentik: C rendőrtiszt 5ünpertábla. Cioban Györg felidézttette a ren satmari mészáros, hogy inzultálta a k tiltakozott a vád ell szerint, kaucsukbotta munkában Német F kezett neki, aki áll Szarvady arcára. A talommal való vissza tást a rendőrtiszt és első fokon az orad tábla több tárgyalás ítéletet és bizonyíté tette a rendőrtisztet rendőrt.

ROYAL MOZGÓ
Ma, vasár
I. Szencsác
MEGHAL
Főszerepekben: Fred Hopkins és
Vasárnap d

— A külföldi újsá kettét adott Filotti ból jelentik: A külf vetsége tegnap este karába kinevezett I tiszteletére. Filottit ke köszöntötte fel. övölzsekre, majd Dr tót köszöntötték.

— Az Erdélyi Ma ében f. hó 15-én, hét déi el dr Vitélyos A Magyar Zenekarzer (Str. Iuliu Maniu 9) a sexual-hornicn két deklódó intellektuel szivesen látja rendez tett fényképek és film niában ez 1937 a legé ma már mindenkit ér zól s bizonyára népes gyülekezni a rendkiv előadás meghallgatás

CUKOR
minden
fűszer é
kaph
I. GL
égénél Cluj, Piata
Rendeléseket h

Jegyezze
hétfőn,

HIREK

Lepadatu miniszter erdélyi körutja.
Bucurestiből jelentik: Lepadatu miniszter ma este Erdélybe utazik, ahol Cluj, Turda, Alba-Iulia, Blaj és Sighisoara városokban fog inspekciónkat tartani. A miniszter szerdán tér vissza a fővárosban, de csütörtökön már ismét utnak indul újabb inspekción körutra. Odorhei, Mercurea-Ciuc és Sf. Gheorghe városok lesznek ennek az inspekciónak a színhelyei.

Héber nap és Maimonides-ünnepségek Amerikában. Newyorkból jelentik: A Héber Szövetség kezdeményezésére április 7-ét héber napnak deklarálták az amerikai zsidó szervezetek. Ezen a napon a héber nyelv és a héber kultúra propagálására különböző előadásokat és rendezvényeket tartottak a zsidó centrumokban. Ugyanezen a napon nagyszabású héber rendezvény volt Newyorkban Maimonides emlékére.

A lengyelországi kivándorlók 90 százaléka zsidó. Varsóból jelentik: A kivándorlási inspektorátus legújabb jelentéséből kitűnik, hogy 1935 első negyedében 6948 család vándorolt ki Lengyelországból. A kivándorlók 90 százaléka zsidó volt és 70 százaléka Palesztinába költözött.

Felmentették a hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt rendőrtisztet. Szmarról jelentik: Cioaban György satumarei rendőrtiszt bűnperét tárgyalta tegnap a tábla. Cioaban György 1928 szeptember 13-án felidézett a rendőrségre Szarvady Antal satmari mézáróst, akit valaki feljelentett, hogy inzultálta a király arcképét. Szarvady tiltakozott a vád ellen, mire Cioaban, állítása szerint, kauszuktokkal kezdte verni. Ebben a munkában Német Florian rendőr is segédkezett neki, aki állítólag több ponton mért Szarvady arcára. A mézárós hivatalos hatalommal való visszaélés miatt tett feljelentést a rendőrtiszt és alantasa ellen s az ügy első fokon az oradeai tábla elé került. A tábla több tárgyalás után tegnap hirdetett ítéletet és bizonyítékok hiányában felmentette a rendőrtisztet és Német Florian rendőrt.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullet, fejtájtás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszűnteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felrisszítja a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

Öngyilkosság a robogó taxiban. Tegnap az esti órákban öngyilkoság történt a Marinescu-uccában robogó taxiban. A sofőr figyelmes lett a revolverdörrenésre és amikor hátrahémozott, látta, hogy utasa elalélva hátrahanyatlik az ülésen. Azonnal a klinikára hajtott, ahol nyomban műtétet hajtottak végre az ismeretlen fiatalemberen. A műtét után az öngyilkosjelölt magához tért és a hozzáintézett kérdésekre elmondotta, hogy Puscasiu Constantin 28 éves jogszigorló. Apja Puscasiu Joan, volt satumarei prefektus. A klinika vezetősége értesítette a rendőrséget, ahonnan két komiszár szállott ki a helyszínre. A sebesült Puscasiu tagadta a komiszárak kérdésére, hogy öngyilkoságot követett el. Azt állította, hogy véletlenül sült el a revolvere, amint egyik zsebéből a másikba akarta áthelyezni. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy Puscasiu három nappal ezelőtt jött Clujra, ahol a főtéren bérelt lakást. Anyagi körülményeihez képest meglehetősen költséges életmódot folytatott. A fiatalember tagadása ellenére, a rendőrségi nyomozás szerint szerelmi bánatában akart megválni az élettől.

Nemzetiszocialistaellenes népgyűlést tartottak Amerikában. A Newyork melletti Commodore Hotelben népgyűlést tartott mintegy 400 főnyi zsidó, amelyen elhatározták, hogy meg fogják erősíteni a zsidó tömegek bojkottját a nemzetiszocialista Németország ellen. A népgyűlés főszónokai dr Stephen Wise, dr A. Koralmik, dr Margoshes, Ab. Goldberg stb. voltak.

Goethe Faustja jidisiül. Moszkvából jelentik: E. Pininberg, az ismert jiddis költő, jiddis nyelvre lefordította Goethe Faustját, amely az „Emess” kiadásában jelent meg. Ez a munka az első jiddis fordítása Goethe Faustjának.

ROYAL MOZGÓ
Ma, vasárnap, holnap, hétfőn nagy kettős műsor egy helyért.

I. Szencziócs premier:
MEGHALOK ÉRTED
Főszerepekben: Frederick March, Miriam Hopkins és George Raft.
Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy matiné: Dzsungel réme Boris Karloffal.

ROYAL MOZGÓ
Könyvekig kacagató katonai vigjáték.
Fősz.: Paul Hörbiger és Fritz Kampers.

II. A SZERELMES GARNIZON
Könyvekig kacagató katonai vigjáték.
Fősz.: Paul Hörbiger és Fritz Kampers.

A külföldi újságírók szindikátusa bankettet adott Filotti tiszteletére. Bucurestiből jelentik: A külföldi sajtótudósítók szövetsége tegnap este bankettet adott az Ankarába kinevezett Filotti Eugen miniszter tiszteletére. Filottit Lazar, a szövetség elnöke köszöntötte fel. Filotti válaszolt az üdvözlésekre, majd Dragu, az új sajtóigazgatót köszöntöttek.

Az Erdélyi Magyar Múzeum rendezésében f. hó 15-én, hétfőn este fél 9 órai kezdéssel dr. Váralyos András helybeli orvos a Magyar Zeneakadémia nagyszínházában (Str. Iuliu Maniu 9) népszerű előadást tart a sexual-hormon kérdéssről, amelyre az érdeklődő intellektuális közönséget meghívja és szívesen látja rendezőség. Az előadást vetített fényképek és film fogják kísérni. Romániában ez lesz a legelső népszerű előadás a ma már mindenkit érdekítő sexual-hormonokról s bizonyára népes hallgatóság fog összegyűllekezni a rendkívül érdekesnek ígérkező előadás meghallgatására. Beléptidj nincs.

Társaskirándulás a budapesti balneológiai orvoskongresszusra. A budapesti balneológiai kongresszusra, mely f. hó 26 és 29-e között lesz megtartva, a romániai orvosok is meghívást kaptak. A clujji Orvosi Kamara tagjai Tataru Coriolian dr egyetemi tanár vezetésével társaskirándulás keretében vesznek részt. Résztvehetnek az orvosok és családtagjaik is. Indulás április 24-én, hazatérés május 1-én. Részvételi díj, melyben befoglalatik komplett penzió a Gellért- és Lukács-fürdőkre vagy a Margitszigeti Grand Hotelbe, utazás II. osztályon oda és vissza, vízum, fürdők összesen 3200 lej. Részletes felvilágosításokkal szolgál dr. Bodó, a clujji Automobil Club titkára, Str. Regina Maria 16, telefon 13-12 és az Orvosi Kamara, börtógyógyászati klinika Cluj. Beiratkozásokról a részvételi díj teljes egészében előre fizetendő. A beiratkozásokat 1935 április hó 21-ig kell eszközözni. Kívánatra a rendezőség az utleveleket beszerzi.

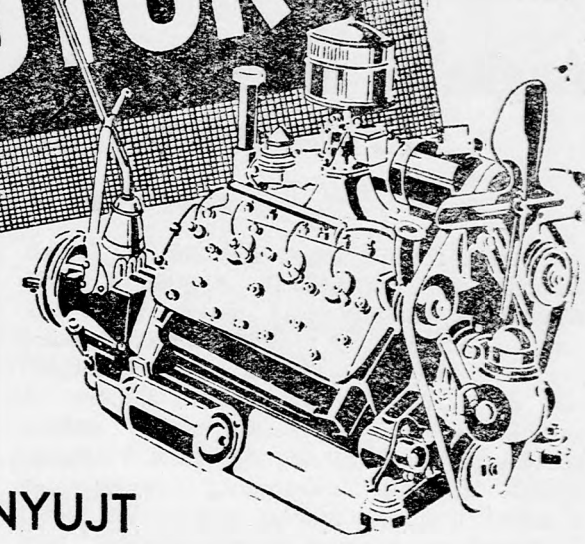
CUKOR של פסח
mindennemű
fűszer és italárú
kapható
I. GLASER
15 szemet tartalmazó kis tubus Lei 50
50 szemet tartalmazó üveg Lei 150
Kapható a gyógyszerárakban és a romániai képviselőknél: „Szent István” gyógyszerár Oradea, Str. I. C. Bratianu 60.

Román Opera

Jegyezze jól meg, az olasz énekiskola utolsó clujji brilirozása
hétfőn, április 15-én a RIGOLETTO-ban
Váltsa meg jó előre jegyeit a vasárnap délutáni
„VIG ÖZVEGY”-re

Javítás helyett UJ MOTOR

IME A SZENZÁCIÓS ELŐNY, AMIT FORD NYUJT

- Ha meg akar takarítani időt és pénzt, ha meg akar szabadulni a javítások gondjától, hozza automobilját egy jogosított Ford műhelybe hogy rövid idő alatt A GYÁR-BAN TELJESEN UJJÁÉPÍTETT MOTORRAL szereljék fel.
  - Egy ilyen, a technika legújabb vívmányainak felhasználásával ujjáalakított motor majdnem újnak felel meg.
  - A régi motornak a helyettesítése a Ford Romána-nál ujjáépített motorral
- MINDÖSSZE 6 ÓRÁBA KERÜL**
Egy 4 hengeres motorért a csere 8.000, egy 8 hengeresért 10.000 lei fizetendő.
- Ilyen módon igen rövid idő alatt és ennyire jelentéktelen költség mellett automobiljának új életerőt ad.
  - Kérjen felvilágosításokat és részleteket a jogosított viszontelárusítóknál.

AUTOMOBILIA S. A. CLUJ
P. Stefan cel Mare 3.
vagy a
Ford Romána S. A. R.
BUCURESTI

Megindult az ideai KKL-kampány Dél-Afrikában. Jonannisburgból jelentik: A dél-afrikai Keren Kajemet-kampány megindulása alkalmából M. Haskel, az ismert dél-afrikai cionista és filantróp, aki jelenleg Argentínában tartózkodik, 1000 fontot utalt át első hozzájárulásaként az ideai akcióhoz. Ez az adomány közel egymillió lejnek felel meg.

A menzista diákok teadélutánja. Ma, vasárnap délután 5 órai kezdettel a most létesítendő menzákonyvtár javára a menzista diákság teadélután rendez a Corvin-kávéház emeleti különtermében (Str. Matei 2). Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Cionista élet Targu-Muresen. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség targumuresi helycsoportjának ez év február elején megtartott közgyűlése alkalmával megválasztott új vezetőség nagy ambícióval és lendülettel vette kezébe az ügyek intézését. A kulturális bizottság — dacára a szezon előrehaladott voltának — a cionista eszme terjesztése érdekében nyilvános előadásokat rendez. Az utóbbi hetekben Rambam- és a héber egyetem tízéves fennállása alkalmával jubiláris ünnepséget rendezett. A Rambam-ünnepély f. hó 2-án az Avoda Klubban lett megtartva, ezt Grünwald Károly elnök nyitotta meg. Az ünnepély előadójá dr Berner Mór volt, aki igen nívós és színes előadás keretében ismertette Maimonides tevékenységét, jelentőségét, hatását. Az élvezetes előadást a számszámában megjelent közönség érdeklődéssel hallgatta végig. — A héber egyetem fennállásának tízéves jubileuma alkalmával rendezett ünnepély f. hó 10-én zajlott le a Zsidó Kulturházban. Az ünnepélyt dr Kertész Andor ügyvezető alelnök nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket. Majd rátért a héber egyetem jubileumának méltatására. Vázolja a zsidóságnak a Tan-hoz való ragaszkodását, a héber egyetem hivatását, szerepét népünk történelmében. Dr Kertész szónoki kvalitásai legjavát csillogtatta meg beszédének keretében, amellyel ezután is a közönség legnagyobb szimpátiáját és elismerését váltotta ki. A program következő száma a Tavasz

ünnepe verses próza, melyet Sichermann Dolly adott elő átérzéssel. Ezután dr Engelberg Dezső Miénk Palesztina? címmel palesztinai beszámolót tartott. Az előadó részletesen ismerteti az épülő ország helyzetét, rohamos fejlődését. Beszélte errei problémáiról és azoknak megoldási lehetőségeiről. A mindenre kiterjedő részletes beszámolót a közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig. Dr Kertész Andor záróbeszéd után a Hatikva hangjai mellett zárult be az ünnepély.

Convocare
Banca de Credit Mărunt si Economie S. A. Reghin, cu onoare convoacă pe on. actionari la VI-a Adunare Generală Ordinară anuală din 1934. care va avea loc la 29. Aprilie 1935 la orele 16 in sala de sedintă a Comunității Izr. din Reghin. — Ordinea de zi: 1. Raportul consiliului de administratie si comitetului de censori, aprobarea bilanțului si contului de profit si pierdere de pe anul 1934. 2. Descărcarea consiliului de administratie si censorilor. 3. Alegeri. 4. Eventuale propuneri. — Observatiune: Numai acele propuneri pot fi desbătute la adunare, cari sunt depuse la banca in scris inclusiv la 19. Apr. 1935. — Bilanțul, ctul de profit si pierdere, precum si raportul censorilor se pot vedea in localul institutului intre orele oficiale. — In caz de incapacitate de deciziune adunarea generală se va tine in ziua de 12. Maiu 1935 a. m. la orele 10, in acelas loc, care va decide însă fără privire la numărul celor prezenti. — Reghin, la 7. Aprilie 1935. Directiunea Băncii de Credit Mărunt si Economie S. A. Reghin.

Gyermekfüröztésnél
Hölgyek érzékeny arcboránál
Stöfer
Baby szappant használnak. 1 drb. 20 lej.

